

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลตอนตาล

ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕



ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลตอนตาล
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
จังหวัดสุพรรณบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเกษตรของตำบล ซึ่งเป็นกลไกการปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สามารถใช้เป็นแนวทางในการทำงานโครงการสำคัญต่างๆ

ภายในเล่ม ประกอบไปด้วยข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตร สถานการณ์ของชุมชน ปัญหา ศักยภาพ วิสัยทัศน์ของชุมชน โดยแสดงถึงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล แนวทางการพัฒนาการเกษตร รวมทั้งโครงการและกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของเกษตรกร

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตอนตล ขอขอบคุณเกษตรกร ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ที่ให้ข้อมูลและแนวทางที่เป็นประโยชน์จนสามารถจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าภาครัฐและภาคเอกชนที่ได้ศึกษาคงให้การสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมที่เกษตรกรได้เสนอความต้องการที่เป็นจริงด้วย

นางยุพา ตั้งตันตระกูล

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตอนตล

เมษายน ๒๕๖๒

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๒
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๔
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๔
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๕
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๗
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๘
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ตำบล	๘
๒.๒ การทำ TOWS matrix	๑๘
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๒๑
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า	๒๑
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๒๑
๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๒๑
ภาคผนวก	๒๕
- โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	๒๖
- โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช	๒๘
- โครงการพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน	๓๐
- โครงการการผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว	๓๓

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑	แผนที่แสดงที่ตั้งหมู่บ้านของตำบลคอนตาล อำเภอมืองสุพรรณบุรี.....	๑
ภาพที่ ๒	แผนที่จุดดินตำบลคอนตาล อำเภอมืองสุพรรณบุรี.....	๒
ภาพที่ ๓	แผนที่แหล่งน้ำตำบลคอนตาล อำเภอมืองสุพรรณบุรี.....	๕
ภาพที่ ๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลคอนตาลอำเภอมืองสุพรรณบุรี.....	๑๐

สงวนลิขสิทธิ์
 สำนักงานเกษตร
 อำเภอมืองสุพรรณบุรี

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑	อุณหภูมิย้อนหลัง ๓ ปี ของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๓
ตารางที่ ๒	ข้อมูลปริมาณน้ำฝนในรอบ ๕ ปีของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๓
ตารางที่ ๓	รายละเอียดจำนวนประชากรตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี.....	๖
ตารางที่ ๔	ข้อมูลพื้นที่ถือครองระดับตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๘
ตารางที่ ๕	ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืช	๑๓
ตารางที่ ๖	ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต	๑๔
ตารางที่ ๗	ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๑๕
ตารางที่ ๘	สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๒๔

โครงการพัฒนาระบบการเกษตร
สำนักงานเกษตร
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ตำบลดอนตาล เป็นตำบลหนึ่งในจำนวน ๑๙ ตำบลของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ ๑๕,๘๑๒ ไร่ โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกห่างจากตัวอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสุพรรณบุรีประมาณ ๑๒ กิโลเมตร (ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตตำบล ,อำเภอ) โดยมีเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ทิศใต้ ติดกับตำบลโคกโคเตา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ทิศตะวันออก ติดกับตำบลไผ่ม่วง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
- ทิศตะวันตก ติดกับตำบลสนามชัย,ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ขอบเขตการปกครองของตำบลดอนตาล มี ๕ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านดอนตาล(หัวระกำ) นายพนา พุ่มพันธุ์ม่วง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
- หมู่ที่ ๒ บ้านคันลำ นายเวศ นาคทับที ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
- หมู่ที่ ๓ บ้านดอนหญ้าแพรก นายคณิต จรณร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
- หมู่ที่ ๔ บ้านไผ่เกาะ-ดอนกุ่ม นายชูชาติ ทองนวม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
- หมู่ที่ ๕ บ้านหนองแปดคำ นายปิยพงษ์ พันธุ์แดง กำนัน หมู่ที่ ๕

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

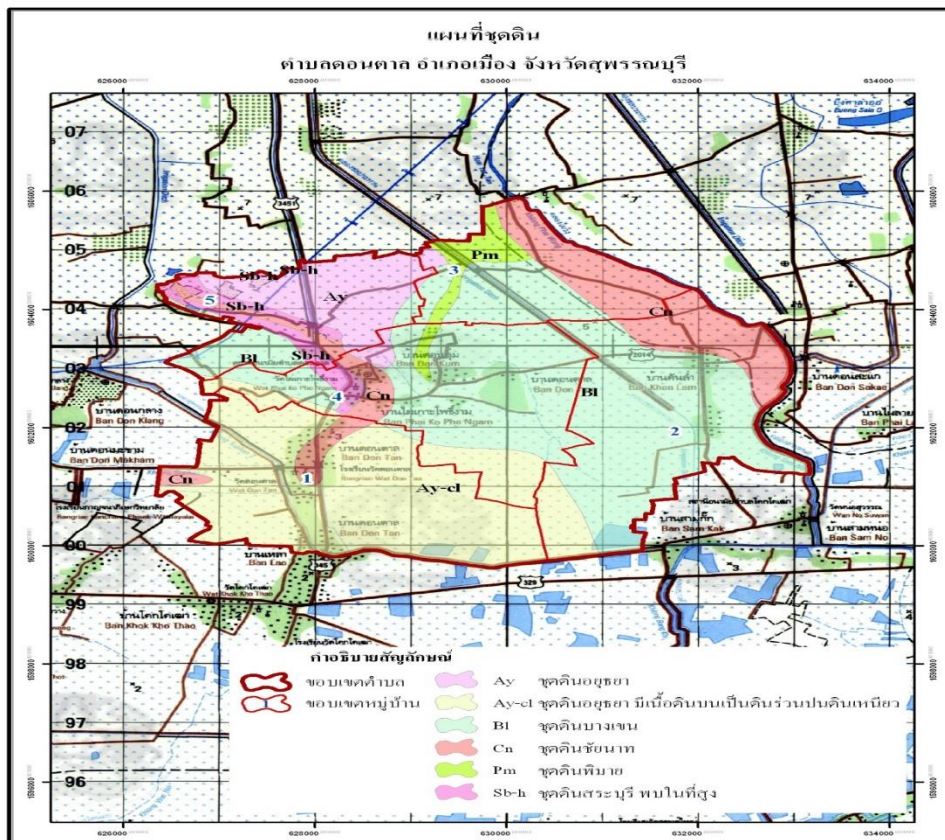
๑.๒.๑ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ตำบลดอนตาล มีลักษณะส่วนใหญ่ที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรมประกอบด้วยชุด/กลุ่มดิน ประมาณ ๔ ชุด/กลุ่ม (ตารางที่ ๒ แผนที่แสดงชุดดิน/กลุ่มดินของตำบล) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงชุดดิน/กลุ่มดินของตำบลดอนตาล

หมู่ที่	ชุดดิน	ลักษณะดิน	ความเหมาะสมต่อการปลูกพืช	วิธีการแก้ไข
1	Ay-cl, Cn	ชุดดินอุษยราชชั้นตื้นเป็นดินเหนียว ดินชั้นล่างมีกัมมะถันสูงมีปฏิกิริยาเป็นกรดจัด	ข้าว พืชไร่ ไม้ผล พืชผัก	แก้ไขความเป็นกรดโดยใช้ปูนมาร์ล
2	Bl, Cn	ชุดดินบางเขน/ชั้นตื้น เป็นกลุ่มดินเหนียวปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่าง	ข้าว พืชไร่ ไม้ผล พืชผัก	ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก
3	Bl, Cn, Pm	ชุดดินบางเขน/ชั้นตื้นพิมาย เป็นกลุ่มดินเหนียวปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่าง	ข้าว พืชไร่ ไม้ผล พืชผัก	ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก
4	Bl, Cn, Pm	ชุดดินบางเขน/ชั้นตื้นพิมาย เป็นกลุ่มดินเหนียวปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่าง	ข้าว พืชไร่ ไม้ผล พืชผัก	ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก
5	Ay, Bl, Sb-h	ชุดดินอุษยราชบางเขน/สระบุรี เป็นกลุ่มดินเหนียวปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่าง	ข้าว พืชไร่ ไม้ผล พืชผัก	ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก

รูปที่ 1 แผนที่ชุดดิน ต.คอนตาล อ.เมืองสุพรรณบุรี จ.สุพรรณบุรี



ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

๑.๓. สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศเหมือนกับพื้นที่ทั่ว ๆ ไป ในเขตภาคกลาง คือได้รับอิทธิพลจากมรสุมที่พัดผ่านต่อเนื่องกันตลอดปี กล่าวคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือผ่านในเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดสภาพหนาวเย็นโดยทั่วไป จากนั้นมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ก็จะพัดเข้ามาแทนที่ ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายนทำให้ มีฝนตกชุก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเดือนสิงหาคมและกันยายน

๑.๓.๑ อุณหภูมิ

ตารางที่ ๑ อุณหภูมิย้อนหลัง ๓ ปี ของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี	อุณหภูมิ (C°)						เฉลี่ย (C°)	
	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑			
	เดือน	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด
อุณหภูมิเฉลี่ย (C°)	๓๗.๗๘	๒๐.๘๑	๓๖.๘๕	๒๑.๗๑	๓๖.๗๓	๒๑.๖๘	๓๗.๑๒	๒๑.๔๐
๑. มกราคม	๓๖.๔๐	๑๔.๓๐	๓๓.๘๐	๒๐.๐๐	๓๕.๑๐	๑๖.๔๐	๓๕.๑๐	๑๖.๙๐
๒. กุมภาพันธ์	๓๖.๗๐	๑๓.๕๐	๓๖.๙๐	๑๘.๐๐	๓๕.๙๐	๑๘.๐๐	๓๖.๕๐	๑๖.๕๐
๓. มีนาคม	๔๑.๐๐	๑๙.๐๐	๓๙.๐๐	๒๐.๘๐	๓๗.๕๐	๒๑.๒๐	๓๙.๑๗	๒๐.๓๓
๔. เมษายน	๔๒.๒๐	๒๔.๐๐	๓๙.๒๐	๒๔.๒๐	๓๙.๖๐	๒๐.๖๐	๔๐.๓๓	๒๒.๙๓
๕. พฤษภาคม	๔๒.๐๐	๒๔.๘๐	๔๐.๓๐	๒๒.๙๐	๓๗.๖๐	๒๓.๖๐	๓๙.๙๗	๒๓.๗๗
๖. มิถุนายน	๓๘.๖๐	๒๒.๕๐	๓๖.๖๐	๒๕.๔๐	๓๗.๒๐	๒๔.๐๐	๓๗.๔๗	๒๓.๙๗
๗. กรกฎาคม	๓๗.๒๐	๒๒.๙๐	๓๖.๘๐	๒๔.๔๐	๓๕.๗๐	๒๔.๕๐	๓๖.๕๗	๒๓.๙๓
๘. สิงหาคม	๓๗.๓๐	๒๓.๐๐	๓๗.๒๐	๒๒.๙๐	๓๖.๕๐	๒๔.๓๐	๓๗.๐๐	๒๓.๔๐
๙. กันยายน	๓๖.๘๐	๒๓.๑๐	๓๗.๓๐	๒๔.๘๐	๓๗.๓๐	๒๓.๙๐	๓๗.๑๓	๒๓.๙๓
๑๐. ตุลาคม	๓๕.๕๐	๒๒.๑๐	๓๖.๐๐	๒๒.๑๐	๓๖.๔๐	๒๒.๙๐	๓๕.๙๗	๒๒.๓๗
๑๑. พฤศจิกายน	๓๔.๗๐	๒๑.๗๐	๓๔.๕๐	๒๐.๖๐	๓๖.๑๐	๒๐.๐๐	๓๕.๑๐	๒๐.๗๗
๑๒. ธันวาคม	๓๕.๐๐	๑๘.๘๐	๓๔.๖๐	๑๔.๔๐	๓๕.๙๐	๒๐.๘๐	๓๕.๑๗	๑๘.๐๐

๑.๓.๒ ปริมาณน้ำในรอบปี

ตารางที่ ๒ ข้อมูลปริมาณน้ำฝนในรอบ ๕ ปีของพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					รวม (มม.)	เฉลี่ย (มม.)
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑		
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๗๙.๔๗๕	๘๐.๐๕๐	๙๐.๙๐๘๓	๑๑๔.๖๓๓	๗๕.๑๕๘๓	๔๔๐.๒๒๕	๘๘.๐๔๕
ปริมาณน้ำฝนรวม (มม.)	๙๕๓.๗	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑๓๗๕.๖	๙๐๑.๙	๕๒๘๒.๗	๑๐๕๖.๕๔
๑. มกราคม	๐.๐	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔.๐	๐.๔	๗๔.๖	๑๔.๙๒
๒. กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๓	๕.๓	๑.๐๖
๓. มีนาคม	๐.๐	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕.๐	๒๔๑.๕	๔๘.๓
๔. เมษายน	๗๖	๑๐๐.๗	๐.๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๓๐๑.๙	๖๐.๓๘
๕. พฤษภาคม	๓๘	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๔.๑	๑๓๗.๗	๕๕๓.๕	๑๑๐.๗
๖. มิถุนายน	๖๐.๒	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙	๔๒๑.๕	๘๔.๓
๗. กรกฎาคม	๖๕.๘	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๕๗๐.๗	๑๑๔.๑๔
๘. สิงหาคม	๑๕๑.๙	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๗๖๔.๑	๑๕๒.๘๒
๙. กันยายน	๒๙๑.๗	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๙๖๒.๒	๑๙๒.๔๔
๑๐. ตุลาคม	๑๓๘	๑๑๐	๒๔๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๙๘๔.๕	๑๙๖.๙
๑๑. พฤศจิกายน	๑๒๘.๙	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓	๓๔๙.๑	๖๙.๘๒
๑๒. ธันวาคม	๓.๒	๐.๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑	๕๓.๘	๑๐.๗๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสุพรรณบุรี ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๒

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลดอนตาล มีเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกับอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ที่ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นถนนลาดยางแอสฟัลท์ มีรถประจำทางวิ่งผ่านตลอดทั้งวัน ผ่านหมู่ที่ ๑,๔,๕ ส่วนอีก ๒ หมู่บ้านมีรถโดยสารวิ่งผ่านหมู่บ้านวันละ ๒ เที่ยว ในขณะที่เดียวกันจะมีเส้นทางที่เป็นถนนดินและลูกรังอัดแน่นอีกบางส่วน ดังนี้

- ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สาย ๓๔๕๑ จากสุพรรณบุรี ผ่านตำบลโคกโคเฒ่า,ดอนตาล,ดอนมะสังข์
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.๒๐๑๔(บ้านไผ่เกาะ-คันลำ).
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.๒๐๖๗(บ้านดอนตาล-บ้านเหล่า)
- ถนนลาดยางคันคลองส่งน้ำชลประทาน ๑ ซ้าย(บ้านดอนมะสังข์-คันลำ)
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.๒๐๑๗(บ้านหนองแปดค้ำ-หัวเกาะ)
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.๒๐๑๓(บ้านสนามชัย-ดอนตาล)

- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.๒๐๔๓(บ้านดอนหญ้าแพรก-หนองแปดคำ-ดอนกุ่ม)
- ถนนกรมโยธาธิการ สพ.๒๐๒๓(บ้านลาดตาล—คันลำ)
- ถนนกรมโยธาธิการ (บ้านไผ่เกาะ-ดอนชะคราม)

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลดอนตาล มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และเพื่อการอุปโภค/บริโภค ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่สร้างขึ้นใหม่ ได้แก่

- แหล่งน้ำธรรมชาติ(ลำห้วย หนอง คลอง บึง)ในตำบลดอนตาล มีพื้นที่อยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๑
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา จะส่งน้ำผ่านตำบลดอนตาลสำหรับการเพาะปลูกพืช และอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในเขตชลประทานทั้งหมด ประมาณ ๑๓,๕๗๑ ไร่ และอยู่ในเขตโครงการทั้ง ๑๓,๕๗๑ ไร่
- บ่อน้ำตื้น ๕ บ่อ (หมู่ที่ ๑,๒,๓)
- บ่อดอก ๖ แห่ง

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลดอนตาล มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๐,๘๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔% ของพื้นที่การเกษตรทั้งตำบล ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตพื้นที่รับน้ำชลประทาน ในการทำนาปี เกษตรกรจะเริ่มปลูกประมาณเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ส่วนพื้นที่ทำนาปรัง ประมาณ ๙,๖๓๙ ไร่ โดยจะเริ่มปลูกประมาณเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ หรือบางครอบครัวที่มีพื้นที่อยู่ต้นคลองส่งน้ำชลประทานจะทำนากันกันตลอดทั้งปี เกษตรกรจะทำนาหว่านน้ำตม ๑๐๐ %

- เกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกไม้ผล พื้นที่เพาะปลูกมะม่วง จำนวน ๘๔๐ ไร่ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ นิยมปลูกมะม่วงพันธุ์โชคอนันต์ พันธุ์มันเดือนเก๋า พันธุ์น้ำดอกไม้ และเขียวเสวย เกษตรกรนิยมปลูกมะม่วงแบบยกร่อง ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของอำเภอ/จังหวัด

ด้านเศรษฐกิจ จากรายงานภาวะเศรษฐกิจการคลัง โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) พ.ศ. ๒๕๕๗ สาขาที่มีมูลค่าสูง คือ สาขาการเกษตร มีมูลค่า ๑๕,๕๓๖ ล้านบาทอยู่ในภาคการเกษตร รองลงมา คือ สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๗,๖๘๗ ล้านบาท สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ฯ มีมูลค่า ๖,๑๕๑ ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เท่ากับ ๖๑,๘๗๗ ล้านบาท เทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีมูลค่าเท่ากับ ๕๙,๙๐๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑,๙๗๓ ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๗๒,๒๖๙ บาท

๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

- เกษตรกรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ได้แก่ ทำนา ไม้ผล และผักสวนครัว ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยทั้งในและนอกภาคการเกษตรทั้งสิ้นประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท/ปี โดยแยกเป็นรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท และนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท

- สำหรับรายจ่ายในครัวเรือน จะเป็นค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรซื้อปัจจัยการผลิต เฉลี่ยปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี

- สำหรับแหล่งสินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่น ๆ

๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุในเมือง/ชนบท

ตารางที่ ๓ รายละเอียดจำนวนประชากรตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

รายละเอียด	หมู่ที่ ๑	หมู่ที่ ๒	หมู่ที่ ๓	หมู่ที่ ๔	หมู่ที่ ๕	รวม
๑.จำนวนประชากร(คน)	๑๑๓๒	๕๐๔	๒๗๔	๕๖๖	๔๗๒	๒๙๔๘
- ชาย(คน)	๕๖๑	๒๓๕	๑๓๗	๒๖๐	๒๒๖	๑๔๑๙
- หญิง(คน)	๕๗๑	๒๖๙	๑๓๗	๓๐๖	๒๔๖	๑๕๒๙
๒.จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	๒๖๓	๑๑๕	๖๐	๑๔๙	๑๑๓	๗๐๐

ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๑

ตำบลดอนตาล มีประชากร จำนวน ๒,๙๔๘ คน แยกเป็นชาย ๑,๔๑๙ คน หญิง ๑,๕๒๙ คน หมู่ที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด ได้แก่ หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด คือ หมู่ที่ ๓

๑.๖.๕ การศึกษา

- ตำบลดอนตาล มีสถานศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดดอนตาล และโรงเรียนวัดไผ่เกาะ ประชาชนส่วนใหญ่ของตำบลดอนตาลเรียนจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ประมาณร้อยละ ๙๐ ของประชาชนทั้งตำบล จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาเกษตรโดยตรงเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่างๆ เป็นต้น

๑.๖.๖ สาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบล ตำบลดอนตาล หมู่ ๔ ตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

- ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และมีส่วนน้อยที่นับถือศาสนาอื่น ๆ สำหรับข้อห้ามก็ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ที่ชุมชนคิดและกำหนดร่วมกัน ตำบลดอนตาล มีวัด

จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ วัดดอนตาล หมู่ที่ ๑ และวัดไผ่เกาะ-โพธิ์งาม หมู่ที่ ๔ และมีโบสถ์คาทอลิกของศาสนาคริสต์ จำนวน ๑ แห่ง(หมู่ที่ ๑)

- ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนตำบลดอนตาล มีพิธีกรรมที่ส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพด้านการเกษตรของแต่ละพื้นที่ ได้แก่

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ประชาชนมาร่วมทำบุญตักบาตร อาหารแห้ง ณ วัดดอนตาล และวัดไผ่เกาะ โพธิ์งาม ในเช้าของวันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี

- ประเพณีสงกรานต์ เมื่อถึงวันสงกรานต์ประชากรที่ไปประกอบอาชีพต่างพื้นที่จะกลับมาทำบุญตักบาตร สงฆ์น้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เพื่อขอพรจากญาติผู้ใหญ่

๑.๖.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

- องค์กรในชุมชนของตำบลดอนตาล ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กองทุนหมู่บ้าน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กลุ่ม อ.ส.ม. กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล มีสมาชิก จำนวน ๓๕ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ บริการด้านเมล็ดพันธุ์ให้แก่สมาชิก กิจกรรมรับสีข้าวให้สมาชิกและชุมชน(โรงสีชุมชน)

- กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ ๙๑๐๑ ตำบลดอนตาล มีสมาชิกจำนวน ๑๐๐ คน

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ แม่บ้านเกษตรกรเงินออมดอนกุ่ม มีสมาชิกจำนวน ๕๕ คน

- กองทุนหมู่บ้านชุมชน จำนวน ๕ กลุ่ม

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

เกษตรกรในตำบลดอนตาล ส่วนใหญ่จะมีการปลูกข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ไม้ผล จะมีที่ดินเป็นของตนเอง และมีเช่าเป็นบางส่วน ซึ่งมีเกษตรกรส่วนใหญ่ จะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๕ ไร่

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

๑) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

- ครัวเรือนเกษตรกร ของตำบลดอนตาล มีจำนวนเกษตรกรจำนวน ๔๐๐ ครัวเรือน พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ คือ ข้าว มะม่วง เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๕ ไร่ เกษตรกรมี ที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประมาณร้อยละ ๖๐ เกษตรกรเช่าที่ดินจากผู้อื่น (ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่) ประมาณร้อยละ ๔๐

ตารางที่ ๔ ข้อมูลพื้นที่ถือครองระดับตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)					หมายเหตุ
			ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ดอก	พืชผัก	
๑	๑๖๔	๓,๑๗๘	๒,๙๖๗	-	๙๑	-	๑๒๐	
๒	๑๑๐	๒,๖๐๕	๒,๓๖๐	-	๒๑๐	-	๓๕	
๓	๖๕	๑,๓๔๒	๑,๒๗๘	-	๔๙	-	๑๕	
๔	๑๓๒	๓,๑๘๐	๒,๙๔๐	-	๑๘๐	-	๖๐	
๕	๖๘	๑,๖๒๒	๑,๓๑๒	-	๓๑๐	-	-	
รวม	๕๓๙	๑๑,๙๒๗	๑๐,๘๕๗	-	๘๔๐	-	๒๓๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, ๒๕๖๒

หมายเหตุ : เกษตรกร ๑ คน อาจปลูกพืชมากกว่า ๑ ชนิด

- Smart Farmer ตำบลดอนตาล มี Smart Farmer ที่มีทักษะและความชำนาญ สามารถเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรรายอื่นได้ ได้แก่ นายชูชาติ ทองนวม การทำนาและการบริการชุมชน , นายคณิต จรณธร การทำนาแบบลดต้นทุน เป็นต้น

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล ดี มีสมาชิก จำนวน ๓๕ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ บริการด้านเมล็ดพันธุ์ให้แก่สมาชิก บริการสีข้าวให้สมาชิกและชุมชน

- กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ ๙๑๐๑ ตำบลดอนตาล มีสมาชิก จำนวน ๑๐๐ คน

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ แม่บ้านเกษตรกรเงินออมดอนกุ่ม มีสมาชิก จำนวน ๕๕ คน

- กลุ่มกองทุนหมู่บ้านชุมชน จำนวน ๕ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มกองทุนหมู่บ้านฯ หมู่ ๑ - หมู่ ๕

๒) ศักยภาพพื้นที่ / ทรัพยากรการเกษตร

- ทรัพยากรดิน

หากพิจารณาคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพและเคมี เช่น เนื้อดิน ความลึกของดิน ความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน ชนิดของแร่ธาตุและปริมาณแร่ธาตุ อาหารของดิน พบว่า สภาพของดิน ในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เหมาะสมกับการปลูกพืช ได้แก่ การทำนาข้าว การเพาะปลูกพืชไร่ การเพาะปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผลต่าง ๆ การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์

- ทรัพยากรน้ำ

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา จะส่งน้ำผ่านตำบลดอนตาล สำหรับการเพาะปลูกพืช และอุปโภคบริโภคให้กับเกษตรกรในเขตชลประทานทั้งหมด ประมาณ ๑๓,๕๗๑ ไร่ และอยู่ในเขตโครงการทั้ง ๑๓,๕๗๑ ไร่

- ปอน้ำตื้น ๕ ป่อ (หมู่ที่ ๑,๒,๓)

- ป่อดอก ๖ แห่ง

- ประปาหมู่บ้าน ๕ แห่ง

- ทรัพยากรอื่น ๆ

- ป่าไม้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่มีกอไม้พืชนานา ไม้อยู่ในพื้นที่เขตป่าไม้

๑) การเลี้ยงโคเนื้อ เกษตรกรในตำบลดอนตาล มีการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๓ ราย ใช้พันธุ์ลูกผสมพันธุ์ บราห์มัน เลี้ยงโดยวิธีการปล่อยลงทุ่งและให้มีอาหารเสริมแร่ธาตุ การป้องกันกำจัดโรคระบาดควบคุมโดย กรมปศุสัตว์

๒) การเลี้ยงไก่พื้นบ้านเกษตรกร เลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือน ๆ ละ ๕-๑๐ ตัว แทบทุกครัวเรือน

๓) การเลี้ยงปลา ส่วนใหญ่เกษตรกรจะทำการเลี้ยงในร่องสวนไม้ผล บางรายก็ขุดบ่อเลี้ยงปลาเป็น รายได้หลักของครอบครัว

- ปศุสัตว์ ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์อยู่ในครัวเรือนเพื่อบริโภคเท่านั้น เช่น การเลี้ยงไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง เป็ดไข่ มีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๓ ครัวเรือน

- ประมง ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์น้ำอยู่ในครัวเรือนเพื่อบริโภคเท่านั้น เช่น บ่อปลานิล ปลาดุก ปลาช่อน กบ เป็นต้น

๓) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น

- ข้าว ตำบลดอนตาล มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักโดย แยกเป็นข้าวนาปี มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี จำนวน ๑๐,๘๕๗ ไร่ โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม ของทุกปี มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๙๐๐ กิโลกรัม ส่วนข้าวนาปรัง พื้นที่เพาะปลูก ข้าวนาปรัง จำนวน ๙,๖๓๙ ไร่ มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม

- มะม่วง ตำบลดอนตาล มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกมะม่วง พื้นที่ เพาะปลูกมะม่วง จำนวน ๘๔๐ ไร่ เกษตรกรนิยมปลูกมะม่วงแบบยกร่องผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

- พืชผัก ตำบลดอนตาล มีพื้นที่เพาะปลูกพืชผักชนิดต่าง ๆ เช่น ผักคะน้า , ถั่วฝักยาว , มะระ , บวบ , ผักชี , พริกขี้หนูสวน , แคร่ , ขจร รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๓๐ ไร่ ในขณะเดียวกัน ตำบลดอนตาล ถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตพืชผักที่มีผลผลิตค่อนข้างมากและมีการผลิตต่อเนื่องตลอดปี ทำให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดปีและแน่นอน เนื่องจากมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตผักถึงในพื้นที่ นอกจากนั้นเกษตรกรบางรายนำผักไปจำหน่ายเองในตลาดตัวจังหวัดสุพรรณบุรี

- ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตำบลดอนตาล มีแหล่งความรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งในรูปแบบศิลปวัฒนธรรม และภูมิความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมได้แก่ การทำน้ำหมัก หรือสารสกัดชีวภาพ นำมาใช้กับนาข้าว ไม้ผล ใช้เป็นฮอร์โมน และสารไล่แมลง ช่วยลดต้นทุนการผลิต และรักษาสีสิ่งแวดล้อม

๔) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

- พื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจ

๑. ข้าว

ตำบลดอนตาล มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักโดยแยกเป็นข้าวนาปีมีเกษตรกรปลูกข้าวนาปี จำนวนทั้งสิ้น ๔๖๕ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี จำนวน ๑๐,๘๕๗ ไร่ โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม ของทุกปี ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ รองมาได้แก่ พันธุ์ กข ๕๗ และพันธุ์อื่น ๆ ได้แก่ พิชญ์โลก ๒ , ปทุมธานี ๑ , กข ๓๑ (ปทุมธานี ๘๐) และ กข ๔๙ มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๙๐๐ กิโลกรัม ส่วนข้าวนาปรัง พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง จำนวน ๙,๖๓๙ ไร่ มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม

๒. มะม่วง

ตำบลดอนตาล มีพื้นที่เพาะปลูกมะม่วง จำนวน ๘๔๐ ไร่ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๐ นิยมปลูกมะม่วงพันธุ์โชคอนันต์ พันธุ์มันเดือนเก้ก้า พันธุ์น้ำดอกไม้ และเขียวเสวย โดยเกษตรกรจะเริ่มเก็บเกี่ยวตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนกันยายน ของทุกปี เกษตรกรนิยมปลูกมะม่วงแบบยกร่อง ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

- ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

ตำบลโพธิ์พระยา มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลัก

- ข้าวนาปี มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๙๐๐ กิโลกรัม
- ข้าวนาปรัง มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม
- มะม่วง ปลูกแบบยกร่องผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

- สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิต

- ข้าว

การเตรียมดิน เกษตรกรมีการเตรียมดินโดยใช้รถไถเดินตาม หรือนั่งขับไถดิน ๒ ครั้ง โดยไถตะกั่วไว้ ประมาณ ๑๐ - ๑๕ วัน และทำการตีเทือกต่อทิ้งไว้ ๓ - ๕ วัน เสร็จแล้วทำการหว่านข้าวที่เตรียมไว้

การใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวประมาณ ๙๐% ของครัวเรือน โดยมีวิธีการใส่ปุ๋ย ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ อัตรา ๔๐ - ๕๐

กิโลกรัม/ไร่ ผสมกันชนิดละ ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ หลังจากหว่านข้าวแล้วประมาณ ๒๐ - ๓๐ วัน

- ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ อัตรา ๔๐ - ๕๐

กิโลกรัม/ไร่ ผสมกันชนิดละ ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อย่างเดียว (๕๐ กิโลกรัม/ไร่) ในช่วง ๓๐ - ๓๕ วันหลังจากหว่านปุ๋ยครั้งที่ ๑ หรือบางครั้งใส่โดยวิธีสังเกตอาการของต้นข้าว ใช้หว่านพรมไปทั่วแปลง การใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมีประมาณ ๑๐%

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ศัตรูพืชที่ระบาดประจำ คือ เพลี้ยไฟ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว หนอนกอ หนู แมลงบัว ฯลฯ โรคไหม้ของข้าว โรคจุด โรคใบสีส้ม ฯลฯ เกษตรกรมีการใช้สารเคมีประมาณ ๔๐%

การป้องกันกำจัดวัชพืช วัชพืชที่สำคัญที่พบมาก เช่น หญ้าข้าวนก หญ้าดอกขาว แห้วทรงกระเทียม หญ้าหนวดปลาชุก กก ต่าง ๆ มีมาก เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดวัชพืชอยู่แล้วโดยใช้สารเคมีทั้งคุมและฆ่า แต่บางครั้งใช้ไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากมีปัญหาเรื่องน้ำหรือใช้ไม่ถูกอัตรา เวลาที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ยาฆ่าแมลง เพราะสะดวกรวดเร็ว ซึ่งเกษตรกรเริ่มมีการใช้สารชีวภาพ ชีวภัณฑ์ ตามกลุ่มแปลงใหญ่

- มะม่วง

การเตรียมดิน ยกร่อง เพื่อไม่ให้น้ำท่วมถึงโคนต้นได้ ขนาดของร่องกว้างอย่างน้อย ๖ เมตร ร่องน้ำกว้างอย่างน้อย ๑.๕ เมตร ส่วนความยาวของร่องนั้นแล้วแต่ขนาดของพื้นที่ เมื่อขุดยกร่องเสร็จแล้ว ให้ปรับปรุงดินให้ร่วนซุย โดยการขุดตากดิน ใส่ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก

ระยะการปลูก ระยะปลูก ได้แก่ ๑) ระยะปลูกแบบถึ หรือการปลูกระยะชิด เช่น ๒.๕ X ๒.๕ เมตร, ๔ X ๔ เมตร หรือมากน้อยกว่านี้ตามความเหมาะสม ซึ่งจะได้มะม่วงประมาณ ๒๕๖ ต้นต่อไร่ การปลูกระยะชิดนี้ จำเป็นจะต้องดูแลตัดแต่งกิ่งอยู่เสมอด้วย ๒) ระยะปลูกแบบห่าง เช่น ๘ X ๘ เมตร, ๑๐ X ๑๐ เมตร หรือมากน้อยกว่านี้ตามความเหมาะสม แนะนำให้ปลูกระยะ ๘ X ๘ เมตร หรืออย่างน้อยไม่ควรต่ำกว่า ๖ X ๖ เมตร สำหรับมะม่วงที่ขยายพันธุ์ด้วยการทาบกิ่ง

การให้น้ำ ควรรดน้ำให้ทุกวัน และค่อย ๆ ห่างขึ้นเป็น ๓ - ๔ วัน ต่อครั้ง จนกว่าต้นมะม่วงจะตั้งตัวได้ การให้น้ำเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการปลูกมะม่วง เพื่อให้ผลได้อย่างเต็มที่ การให้น้ำอย่างเพียงพอตามที่ต้นมะม่วงต้องการ จะช่วยให้ต้นมะม่วงเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ไม่ชะงักการเจริญเติบโต ทำให้ได้ผลเร็วขึ้น

การกำจัดวัชพืช การกำจัดวัชพืชต้องทำอยู่เสมอ เพราะวัชพืชต่างๆ จะคอยแย่งน้ำและอาหารจากต้นมะม่วง และการปล่อยให้แปลงปลูกกรูกร้าง จะกลายเป็นที่อยู่อาศัยของโรคแมลงต่างๆ ที่จะทำลายต้นมะม่วงอีกด้วย การกำจัดวัชพืชทำได้หลายวิธี เช่น การถางด้วยจอบ การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชแซม การใช้สารเคมี และการคลุมดินด้วยวัสดุคลุมดินต่าง ๆ เป็นต้น

การใส่ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์สูตร ๔-๗-๕ หรือ ๔-๙-๓ ใส่ให้แก่ต้นเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน สำหรับต้นมะม่วงที่ให้ผลแล้ว อาจใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ ซึ่งเป็นสูตรที่ใช้กับไม้ผลทั่วไป อย่างไรก็ตาม การใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่จะต้องศึกษาเสียก่อน เพื่อให้ได้ผลอย่างเต็มที่ ไม่เกิดการสูญเสีย

- ปฏิทินกิจกรรมในการปลูกพืช

ตารางที่ ๕ ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืช

กิจกรรม การเกษตร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่ที่
- ข้าวนาปี					←	→							๑-๕
- ข้าวนาปรัง	←	→								←	→		๑-๕
- ไม้ผล	←	→										→	๑-๕
- พืชผัก	←	→										→	๑-๕

- ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๖ ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

รายการ	ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)ในการผลิตพืชแต่ละชนิด (บาท/ไร่)			
	ข้าว	ไม้ผล (มะม่วง)	เหหัวจีน	หมายเหตุ
๑. การเตรียมดิน(พร้อมปลูก)	๔๕๐	๓๐๐	๓๐๐	ผลผลิตข้าว =
๒. ค่าเมล็ดพันธุ์ปลูก	๕๑๐	๑,๑๐๐	๕๐๐	๘๐๐ - ๙๐๐
๓. ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช/จ้าง	๒๐๐	๑๐๐	๕๐	กก./ไร่
๔. ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช/เชื้อรา	๓๕๐	๒๐๐	๒๐๐	ผลผลิตมะม่วง
๕. ค่าน้ำมัน	-	-	๑๕๐	= ๑,๐๐๐ กก./ไร่
๖. เก็บเกี่ยวขนส่ง	๔๕๐	-	-	ผลผลิตพืชผัก =
๗. สารเร่ง	-	๕๐๐	-	๑,๕๐๐ กก./ไร่
๘. พางข้าว	-	-	๑๐๐	
๙. ไม้รวก	-	-	๒๐๐	
๑๐. ปุ๋ยเคมี ๓ ครั้ง	๙๐๐	๓๐๐	๓๐๐	
๑๑. ค่าเช่า ๒๐ ถึง / ไร่	๑,๓๐๐	-	-	
๑๑. ค่าใช้จ่ายอื่น	๒๐๐	๒๐๐	๑๐๐	
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	๔,๕๖๐	๒,๘๕๐	๒๐,๐๐	

- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาดข้าว เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำออกขายให้กับโรงสี โดยตรงไม่มีพ่อค้ามารับซื้อโรงสีจะแปรรูปออกขายให้ผู้บริโภคอีกส่วนหนึ่ง เกษตรกรจะเก็บใช้ทำพันธุ์ ประมาณ ๑๐ % ไว้บริโภค ๑๐ %

- ไม่มีแหล่งรับซื้อในพื้นที่ตำบลดอนตาล
- แหล่งรับซื้อภายนอกตำบลดอนตาล ได้แก่
 - สหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ ที่ตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์
 - สหกรณ์การเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ที่ตำบลดอนโพธิ์ทอง

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

- โรงสีข้าวสินทรัพย์ถาวร ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- โรงสียังแสง ตั้งอยู่ที่ตำบลวังยาง อำเภอสรีประจันต์
- โรงสีกิจรวมทรัพย์ ตั้งอยู่ที่ตำบลวังยาง อำเภอสรีประจันต์
- โรงสีข้าวธนพูนทรัพย์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลไร่รถ อำเภอดอนเจดีย์
- ท่าข้าวธนากร ตั้งอยู่ที่ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ท่าข้าววิชาญ ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ลักษณะการรับซื้อผลผลิต ในส่วนของโรงสีจะรับซื้อเพื่อทำการแปรรูป

เป็นข้าวสารเอง ส่วนสหกรณ์การเกษตรและท่าข้าว จะทำการซื้อเพื่อรวบรวมส่งให้แก่โรงสีขนาดใหญ่ รวมทั้งเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตในพื้นที่ เพื่อรอการส่งต่อไปกับพ่อค้าทั้งในและนอกพื้นที่

- ในพื้นที่ตำบลดอนตาล มีแหล่งแปรรูปเพื่อรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร ได้แก่ โรงสีข้าวขนาดเล็กหรือชุมชน มีกำลังสีข้าวได้ไม่เกินวันละ ๕ เกวียน มีจำนวน ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๔ ตำบลดอนตาล

๒) วิธีการตลาดไม้ผล ตำบลดอนตาล มีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อผลผลิตไม้ผลเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ส่วนหนึ่งจะมีพ่อค้าไปรับซื้อถึงสวนแล้วนำส่งต่อพ่อค้าขายปลีกขายต่อให้ผู้บริโภค อีกส่วนหนึ่งเกษตรกรจะขายให้ผู้บริโภคโดยตรง แต่ถ้ามีมากเก็บไปทำการแปรรูปเพื่อเก็บไว้ขายในโอกาสต่อไป

๓) วิธีการตลาดพืชผัก เมื่อเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้มารับซื้อที่แปลงเกษตรกร นำขายต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางขายต่อไปพ่อค้าขายปลีก พ่อค้าขายปลีกขายต่อให้ผู้บริโภค อีกวิธีหนึ่งก็คือเกษตรกรเก็บผลผลิตจากแปลงผักแล้วขายให้ผู้บริโภคเอง การรับซื้อจะตีราคาสินค้าโดยอิงราคาของตลาดกลางที่กรุงเทพหรือตามคุณภาพของสินค้า มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดินบางพื้นที่ยังขาดความอุดมสมบูรณ์ ๒. ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ๓. ในคลองส่งน้ำวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่น	- สภาพดินเสื่อมโทรมเนื่องจากปลูกพืชเป็นเวลานาน ทำให้ขาดความอุดมสมบูรณ์ - ในบางพื้นที่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร - ในคลองส่งน้ำวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่นการส่งน้ำระบายน้ำไม่สะดวก วัชพืชแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว เช่น ผักตบชวา	- ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - ปลูกพืชปุ๋ยสด/พืชบำรุงดิน - ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน - ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น การใช้ระบบน้ำหยด - สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเกี่ยวกับการสูบน้ำ การส่งน้ำ เข้าพื้นที่การเกษตร - สนับสนุนการจัด	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน เร่งด่วน เร่งด่วน

		วิชาชีพในแหล่งแหล่งน้ำ		
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว	๑. ต้นทุนการผลิตสูง ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ - ให้ความรู้และส่งเสริมเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๒. มะม่วง	- ต้นทุนการผลิตสูง - ขาดการรับรองมาตรฐาน	- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ - ให้ความรู้และส่งเสริมเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร - ให้ความรู้ด้านมาตรฐานทางการเกษตร เช่น GAP	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ด้านเกษตรกร	- เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ - เกษตรกรขาดองค์ความรู้ และทักษะในการทำการเกษตร เช่น ใช้สารเคมีเกินความจำเป็น ไม่มีแผนการผลิต - เกษตรกรทำการเกษตรโดยขาดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ - สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตและการตลาด - สร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงส่งเสริมให้มีการนำใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการผลิต - สร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงส่งเสริมให้มีการผลิตตามกระบวนการ	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

ตารางที่ ๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ด้านเกษตรกร (ต่อ) ๒. ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและองค์กร	- ไม่มีมาตรฐานการผลิต - การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง	รับรองมาตรฐาน - ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูป	- เกษตรกรยังขาดการแปรรูปผลผลิต	- สร้างความรู้ความเข้าใจในการผลิตและการตลาด - พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วน

๑) ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

- สภาพดินเสื่อมโทรมเนื่องจากปลูกพืชเป็นเวลานาน ทำให้ขาดความอุดมสมบูรณ์
- ในบางพื้นที่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ขาดการรับรองมาตรฐาน
- เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ
- เกษตรกรขาดองค์ความรู้ และทักษะในการทำการเกษตร เช่น ใช้สารเคมีเกินความ

จำเป็น ไม่มีแผนการผลิต

- การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง
- เกษตรกรยังขาดการแปรรูปผลผลิต
- เกษตรกรทำการเกษตรโดยขาดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ในคลองส่งน้ำวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่นการส่งน้ำระบายน้ำไม่สะดวก วัชพืชแพร่ระบาด

อย่างรวดเร็ว เช่น ผักตบชวา

๒) แนวทางพัฒนาชุมชน

- การส่งเสริมการดำเนินการในรูปแบบกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
- การพัฒนาเกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
- การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
- การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการผลิตแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม
- การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
- การส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- การส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดินและ

การวิเคราะห์ดิน

- ลดต้นทุนในการผลิตยึดแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ นำสินค้าสู่อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า

ผลผลิต

๒.๒ การจัดทำ TOWS matrix

TOWS matrix	จุดแข็ง (S : Strength) ๑. สภาพพื้นที่เหมาะสมในการทำเกษตร ๒. การคมนาคมขนส่งสะดวก ๓. มีเกษตรกรต้นแบบ มีองค์ความรู้ ๔. เกษตรกรมีทักษะและประสบการณ์ในการทำเกษตร ๕. ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น อาสาสมัครเกษตร เข้มแข็ง	จุดอ่อน (W: Weakness) ๑. เกษตรกร ๑.๑ เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ ๑.๒ เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ๑.๓ เกษตรกรไม่มีแผนการผลิต ๑.๔ เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ๑.๕ ไม่มีมาตรฐานการผลิต ๑.๖ เกษตรกรใช้สารเคมีเกินความจำเป็น
-------------	--	---

TOWS matrix		จุดอ่อน (W: Weakness) ๒. ต้นทุนการผลิตสูง ๓. ส่วนใหญ่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว ๔. ขาดการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมการเกษตร ๕. กลุ่มที่รวมกันแล้วขาดการทำกิจกรรมหรือที่การดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง
O-โอกาส (O : Opportunity) ๑. นโยบายและมาตรการภาครัฐที่สนับสนุนด้านการเกษตร ๒. เกษตรกรสามารถมีโอกาสดำเนินสื่อและข่าวสารทางเทคโนโลยี ๓. ใกล้เคียงแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ตลาดไท ตลาดเกษตรสุพรรณ) ๔. มีระบบสารสนเทศครอบคลุมทุกพื้นที่และง่ายต่อการเข้าถึง ๕. กระแสนิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๖. ผู้บริโภคนิยมอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น	S – O กลยุทธ์เชิงรุก - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร $(S_1 S_2 S_3 S_4 O_1 O_2 O_3 O_4 O_5)$ - ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning) $(S_1 O_1)$ - ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการลดต้นทุนการผลิต $(S_1 S_2 S_3 S_4 O_1 O_2 O_3)$ - ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย $(S_1 S_2 S_3 S_4 O_1 O_2 O_3 O_4 O_5)$ - ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร	W – O กลยุทธ์เชิงแก้ไข - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย $(W_1 O_1 O_2)$ - ลดต้นทุนการผลิต $(W_1 W_2 O_1 O_2)$ - สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) $(W_1 W_2 O_1 O_2)$ - สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน $(W_1 W_2 W_3 O_1 O_2)$ - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน $(W_1 W_2 O_1 O_2 O_3)$
อุปสรรค (T : Treat) ๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ๓. มีการแข่งขันทางการตลาดสูง ๔. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง ก่อให้เกิดค่าจ้างแรงงานสูง ๕. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย	S – T กลยุทธ์เชิงป้องกัน - ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน $(S_1 S_2 S_3 S_4 T_1 T_2 T_3 T_4)$ - พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ $(S_1 S_2 S_3 S_4 T_1 T_2 T_3 T_4)$ - บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต	W – T กลยุทธ์เชิงรับ - สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม $(W_1 T_1 T_2 T_3 T_4)$ - สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและการตลาด $(W_1 W_2 T_1 T_2 T_3 T_4)$ - สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการ

เกษตร	- พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ - เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับ กลุ่มเกษตรกร	ภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย) (W _๑ T _๕)
-------	---	--

กำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๒) ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning)
- ๓) ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมลดต้นทุนการผลิต
- ๔) ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย
- ๕) ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๑) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒) ลดต้นทุนการผลิต
- ๓) สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF)
- ๔) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
- ๕) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๑) ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน
- ๒) พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ
- ๓) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต
- ๔) พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ
- ๕) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๑) สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
- ๒) สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและ
- ๓) สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย)

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต พัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแปลงสาธิต และสนับสนุนปัจจัยการผลิต

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวและให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ สนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ทรัพยากรดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาตอซังข้าว เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ ๑ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว

ตารางที่ ๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ(บาท)										ผู้รับผิดชอบ
						๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาการ ผลิตราย สินค้า - ข้าว	โครงการส่งเสริม การผลิตข้าวและให้ ได้คุณภาพตาม มาตรฐานสินค้า เกษตร (GAP)	๑. เพื่อพัฒนาระบบ การผลิตสินค้าเกษตร ให้ปลอดภัยได้ มาตรฐาน ๒. เพื่อให้สินค้าตรง ตามความต้องการของ ตลาดและผู้บริโภค	เกษตรกร ตำบลดอนตาล ม.๑-๕จำนวน ๑๐๐ ราย	ศพก. เครือข่าย ตำบล ดอนตาล	๑.ประชาสัมพันธ์ โครงการ คัดเลือก พื้นที่ และ เกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการ ๒. ประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ เป้าหมายของ โครงการ ๓. อบรมถ่ายทอด เทคโนโลยีให้แก่ เกษตรกร ๔. สรุปผลการ ดำเนินงาน และส่ง ใบสมัครเพื่อขอ การรับรองตาม ระบบมาตรฐาน (GAP) ๕. สรุปผลการ ดำเนินงาน โครงการ	-	-	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. ดอน ตาล
	โครงการส่งเสริมการ ใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อ ควบคุมศัตรูพืช	๑. เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารชีว ภัณฑ์ในการควบคุม ศัตรูพืชทดแทนการใช้ สารเคมี ๒. เพื่อพัฒนาการผลิต ให้ปลอดภัยได้ มาตรฐาน และเป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	ตำบลดอนตาล ม.๑-๕ จำนวน ๕๐ ราย	ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน หมู่ที่๔ ตำบล ดอนตาล	๑. ประชาสัมพันธ์ โครงการ ฯ ในที่ ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและรับ สมัครเกษตรกร ผู้สนใจ ๒.จัดทำแผนการ ฝึกอบรม	-	-	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. ดอน ตาล

ตารางที่ ๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ(บาท)										ผู้รับผิดชอบ
						๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาการ ผลิตราย สินค้า - ข้าว	โครงการส่งเสริมการ ใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อ ควบคุมศัตรูพืช (ต่อ)				๓ . ฝึ ก อ บ ร ม ถ่ายทอดความรู้ การผลิตสารชีว ภัณฑ์ สาธิต การ ผลิตสารชีวภัณฑ์ ๔ . ส นั บ ส นุ น งบประมาณในการ ซื้อวัสดุอุปกรณ์ใน การทำ สารชีว ภัณฑ์ ๕. สรุปผลการ ดำเนินงาน โครงการ	-	-	๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๕๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. ดอน ตาล
พัฒนา เกษตรกร / กลุ่ม/องค์กร	โครงการพัฒนา ศักยภาพวิสาหกิจ ชุมชน	๑. เพื่อสนับสนุนกลไก การทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถ ขับเคลื่อนการส่งเสริม วิสาหกิจชุมชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ๒. เพื่อส่งเสริมการ ประเมินศักยภาพและ จัดทำแผนพัฒนากิจการ ของวิสาหกิจชุมชน	สมาชิกวิสาหกิจ ชุมชน ๓๐ ราย	วิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมผลิตข้าว พันธุ์ดี	๑ . พิจา ร ณ ำ คัดเลือกวิสาหกิจ ชุมชน ๒.ประเมินศักยภาพ ๓. จัดกั จักรร ม พัฒนา ๔.ประเมินศักยภาพ กิจการอีกครั้งเมื่อ สิ้นสุดกิจกรรม ๕. สนับสนุนด้าน ปัจจัยการผลิต	-	-	๓๐ ราย	๖๕,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๖๕,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๖๕,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๖๕,๐๐๐ บาท	ศบกต. ดอน ตาล

ตารางที่ ๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ(บาท)										ผู้รับผิดชอบ
						๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕		
						งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	งาน	งบประมาณ	
พัฒนาพื้นที่ และ ทรัพยากร การเกษตร	โครงการการผลิต สารชีวภาพเพื่อลด การเผาตอซังข้าว	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้ เรี ย น รู้ ก าร พ ล ิต สารชีวภาพอย่างถูกต้อง ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ สารชีวภาพทดแทนเพื่อ ลดการเผาตอซังข้าว	๒๐ ราย	ศพก. เครือข่าย ตำบล ดอนตาล	๑.ประชาสัมพันธ์ และชี้แจงโครงการ ๒.ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้า ร่วมโครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔.ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	-	-	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	ศบกต. ดอน ตาล

ภาคผนวก

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนตาล
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรในตำบลดอนตาล เป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญแห่งในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี แต่ที่ผ่านมา ผลผลิตไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสารเคมีตกค้าง มีศัตรูพืชและจุลินทรีย์ปนเปื้อน คุณภาพความปลอดภัยสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทักษะความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุมและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน
๒. เพื่อให้สินค้าตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

เป้าหมาย

เกษตรกร ตำบลดอนตาล หมู่ ๑ – ๕ จำนวน ๑๐๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลดอนตาล หมู่ ๑ – ๕ จำนวน ๑๐๐ ราย

ระยะเวลา

เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๒. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
๓. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
๔. สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)
๕. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๓. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
๔. ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ
๕. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
๖. ประเมินแปลงเกษตรกรเบื้องต้น ตามแบบฟอร์มการประเมินแปลงเบื้องต้น
๗. สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)

๘. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (จำนวน ๒ วัน)

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

- เกษตรกรได้รับความรู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนตาล
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

ตำบลดอนตาล มีศักยภาพและความเหมาะสม สำหรับเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก แต่ทว่าการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทำให้ศัตรูพืชเกิดความต้านทานและระบาดรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรต้องเพิ่มความถี่และความเข้มข้นของสารเคมีควบคุมศัตรูพืชมากขึ้นทุกปี เป็นอันตรายโดยตรงต่อเกษตรกรผู้ใช้ นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดปัญหาสารพิษตกค้างอยู่ในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค และที่สำคัญพิษของสารเคมีควบคุมศัตรูพืชทำให้สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในธรรมชาติได้รับความกระทบกระเทือน ระบบนิเวศขาดความสมดุล สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งสวนทางกับแนวโน้มของผู้บริโภคหรือทิศทางของกระแสโลกในปัจจุบันที่หันมาให้ความสำคัญต่อกระบวนการผลิตและผลผลิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยสิ้นเชิง

จากปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวทางที่จะพัฒนาให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชลง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชทดแทน เพื่อปรับระบบการผลิตข้าวให้มีความปลอดภัย ได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช เป็นกลไกการใช้สิ่งมีชีวิตทำลายศัตรูพืช ซึ่งมีความจำเพาะเจาะจงต่อศัตรูพืชชนิดนั้น ๆ ไม่ทำลายสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในระบบนิเวศ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี
๒. เพื่อพัฒนาการผลิตผลไม่ให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

เกษตรกร ตำบลดอนตาล หมู่ ๑ – ๕ จำนวน ๕๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หมู่ที่ ๔ ตำบลดอนตาล

ระยะเวลา

เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม
๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านและรับสมัครเกษตรกรผู้สนใจ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม โดยกำหนดจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตสารชีวภัณฑ์ สาธิต

การผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ วัน

๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ภายในวงเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

- เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภัณฑ์
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต
- ผลผลิตปลอดภัยจากสารเคมี
- รักษาสมดุลของธรรมชาติ

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนตาล
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงาน สร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมีขั้นตอนและกลไกการดำเนินงานที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการทำหน้าที่นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร

โดยวิสาหกิจชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งประเภทการประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการชุมชนที่เข้มแข็ง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุไม่เพียงทำให้กรมส่งเสริมการเกษตรเกิดการหมุนเวียนอัตรากำลังทำให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรุ่นใหม่มเพิ่มขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนเองก็ประสบกับปัญหาสมาชิกที่ดำเนินงานมีอายุสูงขึ้นและไม่สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องหาบุคลากรรุ่นใหม่เข้ามาดำเนินกิจการต่อ ซึ่งอาจรวมไปถึงการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนให้มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม
๒. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้มีความมั่นคง
๓. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน
๔. เพื่อให้กลุ่มเมล็ดข้าวพันธุ์ดีเป็นพื้นฐานในผลิตเมล็ดข้าวในรุ่นถัดไป

เป้าหมายที่จะดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล หมู่ที่ ๔ ตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี สมาชิก ๓๐ ราย

วิเคราะห์ศักยภาพ

๑.สิ่งที่มี

- ๑.๑ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนทั้งหมดปลูกข้าวเป็นหลัก
- ๑.๒ เกษตรกรมีประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการปลูกข้าว

๑.๓ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนบางรายมีต้นทุนการผลิตข้าวลดลงจากเดิม เนื่องจากเป็นเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ จึงมีการปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้ที่หน่วยงานเข้ามาถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการลดต้นทุน เช่น การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ แมลงศัตรูพืชและแมลงศัตรูธรรมชาติ การสำรวจและการวินิจฉัยโรคและแมลง

๑.๔ พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในระบบชลประทาน

๒. สิ่งที่ขาดและสามารถจัดหาได้เอง

๒.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการยังมีบทบาทไม่ชัดเจน

๒.๒ การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขาดการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร

๓. สิ่งที่ขาดและต้องการการส่งเสริมและสนับสนุน

๓.๑ การพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

๓.๒ การพัฒนาความรู้ด้านการจัดการการตลาด

การบริหารจัดการ

๑. ด้านการบริหารสมาชิก (ระยะเวลาดำเนินการ เมษายน ๒๕๖๒)

๑.๑ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและสมาชิกให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ให้สมาชิกทราบ

- การเลือกตั้งประธาน คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดเป็นวาระ ๒ ปี ซึ่งการเลือกตั้งคณะกรรมการ สามารถพิจารณาจากความเหมาะสม ความชำนาญ ประสบการณ์

- กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศอย่างเป็นทางการ

- ชี้แจงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้สมาชิกทราบ เพื่อให้เกิดการรับรู้และปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายและประสานงานได้อย่างถูกต้อง

๑.๒ กำหนดเป้าหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร

- เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

- เพื่อให้สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

- เพื่อให้การดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยสามารถแบ่งกฎ ระเบียบ ออกเป็นด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านบัญชีและการเงิน เป็นต้น และมีการติดประกาศตามความเหมาะสม ส่งผลให้การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการบริหารทุน (ระยะเวลาดำเนินการ พฤษภาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๒.๑ ระดมทุนในลักษณะการถือหุ้น

- เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเป็นเจ้าของร่วมกัน

- เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม

วิสาหกิจชุมชน กำหนดกติกา/หลักเกณฑ์ในการถือหุ้น ซึ่งต้องกำหนดเพดานหุ้นให้ชัดเจน ต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น ราคาหุ้น จำนวนการถือหุ้น การจ่ายผลตอบแทน เป็นต้น และต้องมีการชี้แจงให้สมาชิกได้รับทราบและทำความเข้าใจ ตลอดจนจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

๓. ด้านวัตถุดิบและการผลิต (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๓.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สมาชิก ในประเด็นเทคโนโลยี การผลิตที่เหมาะสมโดยมุ่งเน้นการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการผลิตให้ได้มาตรฐาน (GAP)

๓.๒ ส่งเสริมการซื้อการรับรองมาตรฐาน (GAP) ให้แก่สมาชิก โดยชี้แจงทำความเข้าใจให้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการทำการแบบเกษตรปลอดภัย ให้ความรู้เกี่ยวมาตรฐาน (GAP)

๔. ด้านการบริหารการตลาด (ระยะเวลาดำเนินการ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๔.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สมาชิก ด้านการจัดการการตลาด

๔.๒ จัดทำแผนธุรกิจ โดยมีการวางแผนในด้านต่าง ๆ และมีการทบทวนแผนการดำเนินการเป็นระยะ เพื่อเป็นเป้าหมายในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำเสนอและขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและแหล่งเงินทุน

สถานที่ดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนดอนตาล หมู่ที่ ๔ ตำบลดอนตาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (ปีละ ๑ ครั้ง)

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๖๕,๐๐๐ บาท

- การอบรมถ่ายทอดความรู้

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๘,๐๐๐ บาท

- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท

- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท

- ขอรับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต ดังนี้

๑) เมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์หลัก) ปทุมธานี ๑ จำนวน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๗ บาท เป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท

๒) เมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์หลัก) กข ๕๗ จำนวน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๓ บาท เป็นเงิน ๒๓,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนสามารถแผนพัฒนากิจการไปใช้พัฒนากิจการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๕

๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

ตัวชี้วัด

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้ ๓๐ ราย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดอนตาล
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลดอนตาล ทำการเกษตรเคมีมากกว่าอีกรูปแบบตามธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรประเทศไทยมีแนวโน้มมากขึ้นแต่กำลังความสามารถในการผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรของประเทศไทยนั้นไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศทำให้ประเทศไทยเสียดุลการค้า การใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากแทนธาตุอาหารที่เป็นอินทรีย์วัตถุและการใช้สารเคมีฆ่าแมลงแทนสมุนไพร เพื่อการกำจัดศัตรูพืชก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น

๑. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดจากสารปนเปื้อนของสารเคมีในแหล่งน้ำและดินทำให้ระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตเสียไป

๒. ปัญหาต่อความปลอดภัยสุขภาพของเกษตรกรซึ่งจะส่งผลให้สุขภาพชีวิตของเกษตรกรต่ำลงเนื่องจากได้รับสารเคมีเข้าไปในร่างกายมากๆ ตลอดจนปัญหาการตกค้างของสารเคมี ผลิตผลทางการเกษตร ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค

ในขณะที่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นประจวบกับมีการรณรงค์ให้เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพของพืชผักและใส่ใจผู้บริโภคมากขึ้น ปัจจุบัน เกษตรกรมีความสนใจการเกษตรแบบธรรมชาติและหรือเกษตรยั่งยืนกันมากขึ้น จึงใช้สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัว มาทดลองและประยุกต์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น การเกษตรแบบธรรมชาติโดยใช้เทคนิคทางด้านจุลินทรีย์ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในธรรมชาตินี้ เป็นภูมิปัญญาที่ได้พัฒนาในหลายประเทศ เช่น เกาหลี ไทย เป็นต้น จนได้น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยน้ำชีวภาพแล้วแต่จะเรียกซึ่งมีความหมายเหมือนกัน

จึงมีแนวความคิดที่จะนำวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร เช่น สับปะรด และกากน้ำตาล นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ ดังนั้นการเอา จุลินทรีย์ ช่วยในการเร่งปฏิกิริยาการย่อยสลายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เหลือใช้ให้เป็นปุ๋ยชีวภาพเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตการเกษตรลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศที่มีราคาสูง ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาต่อสุขภาพต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง
๒. เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

เป้าหมาย

ศพก.เครือข่าย ตำบลดอนตาล เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่ายตำบลโพธิ์พระยา

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านและรับสมัครเกษตรกรผู้สนใจ
๒. จัดทำแผนการฝึกอบรม โดยกำหนดจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้
๓. สนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำสารชีวภัณฑ์
๓. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณภายในวงเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในกาสาธิต ภายในวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภาพ จำนวน ๒๐ ราย
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถลดการเผาตอซังลง ร้อยละ ๕๐